

Tom 27/2018, ss. 203-218
ISSN 1644-888X
e-ISSN 2449-7975
DOI: 10.19251/ne/2018.27(13)
www.ne.pwspzlock.pl

Anna Adamowska

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku

MOTYWY WYBORU KIERUNKU STUDIÓW NA WYDZIALE NAUK EKONOMICZNYCH I INFORMATYKI W PAŃSTWOWEJ WYŻSZEJ SZKOLE ZAWODOWEJ W PŁOCKU

**MOTIVES OF FACULTY SELECTION IN THE FACULTY OF ECONOMICS
AND INFORMATION TECHNOLOGY OF THE STATE UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES IN PŁOCK**

Streszczenie

Niniejszy artykuł porusza problematykę motywacji do podjęcia studiów na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Informatyki w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Płocku. Decyzje edukacyjne to wciąż aktualny nurt badań pozwalający lepiej zrozumieć młodych ludzi, którzy wybierając uczelnię oraz konkretny kierunek studiów decydują o swoim dalszym życiu. Przy tak szerokiej ofercie uczelni wyższych jest to decyzją trudna. Motywy, jakimi kierują się przyszli studenci przy wyborze ścieżki edukacyjnej, uwarunkowane są różnymi czynnikami,

Summary

This article discusses the motivation issue to undertake studies at the Faculty of Economics and Information Technology at the State University of Applied Sciences in Plock. Educational decisions are still a current trend in research to better understand young people who choose their college and particular faculties of their studies which determine their future life. With such a wide range of universities, it is a difficult decision. The motivations of future students in selecting an educational path are conditioned by various factors that can and should be considered as mul-

które można i należy rozpatrywać wielowymiarowo. Kandydaci na studentów podejmując studia na kierunku Ekonomia oraz Informatyka mają sprecyzowane oczekiwania po zakończeniu kształcenia, związane z praktycznym wykorzystaniem zdobytej wiedzy w przyszłej pracy zawodowej. W artykule przedstawiono główne motywy, jakimi kierują się studenci przy wyborze kierunku studiów na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Informatyki.

Słowa kluczowe: kandydat, motywy wyboru studiów, kierunek studiów, oczekiwania.

tidimensional. Candidates for students pursuing studies in Economics and Information Technology have specific expectations after the completion of training, related to a practical use of the acquired knowledge in their future work. The article presents the main motives of students choosing a course of study at the Faculty of Economics and Information Technology.

Keywords: candidate, motives for study choice, direction of studies, expectations.

*„Temu, który nie wie,
do jakiego portu zmierza,
nie sprzyja żaden wiatr”
Seneka*

Wprowadzenie

Rozwój edukacyjny stanowi nieodłączny element życia człowieka. Niejednokrotnie wpływ na jego przyszłość ma podjęcie decyzji o studiowaniu oraz wyborze kierunku studiów. Dążenie do podnoszenia swojego wykształcenia jest silnie związane ze wzrostem kwalifikacji, pogłębianiem wiedzy, rozwojem własnych zainteresowań i kompetencji oraz kształtowaniem odpowiednich cech osobowościowych, niezbędnych w pracy zawodowej [Jarecki, 2015, s. 133 - 134]. Studia zatem powinny być świadomym wyborem ścieżki drogi życiowej, której celem jest kariera zawodowa.

W ostatnich latach nastąpił spadek liczby osób studiujących na uczelniach wyższych. Z danych GUS wynika, iż według stanu na dzień 30 listopada 2014 roku liczba studiujących w Polsce wynosiła 1 469 386 tys. [GUS, 2015], a według stanu na dzień 30 listopada 2016 roku była to liczba 1 348 822 tys. [www1]. W ciągu dwóch lat nastąpił spadek studiujących osób o około 120 tys. Dlatego w obliczu niżu demograficznego, który dotyka uczelnie wyższe ważne jest poznanie motywów, jakimi kierują się przyszli studenci przy wyborze

kierunku studiów. Przedmiotem zainteresowania badaczy coraz częściej stają się procesy podejmowania decyzji o wyborze drogi edukacyjnej i ścieżki kariery zawodowej kandydatów na studia. Problematyka ta z perspektywy uczelni jest istotna przy tworzeniu oferty kształcenia, dostosowywania kierunków studiów oraz specjalności do oczekiwań przyszłych studentów. W polskiej literaturze przedmiotu można znaleźć wiele przykładów badań czynników podejmowania decyzji przez młodych ludzi. Zwracają one uwagę na różne aspekty tego procesu.

Absolwenci szkół średnich stają przed trudnym dylematem wyboru dalszej drogi życiowej. Podejmując decyzję o pójściu na studia, muszą określić rodzaj uczelni oraz kierunek studiów adekwatny do przyszłej pracy zawodowej. Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie przekroju czynników determinujących decyzję o podjęciu studiów przez kandydatów składających dokumenty do Wydziału Nauk Ekonomicznych i Informatyki w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Płocku oraz odpowiedź na pytania: jakimi motywami kierują się studenci podejmując studia wyższe? Jakie są główne przyczyny wyboru kierunku studiów przez przyszłych ekonomistów oraz informatyków? Jakie są ich oczekiwania po zakończeniu edukacji studenckiej? Czy sytuacja zawodowa kandydatów wpływa na wybór kierunku studiów? Zaprezentowane zostaną różne ujęcia tematyki na podstawie literatury przedmiotu oraz wyniki badań uzyskanych z ankiet przeprowadzonych w PWSZ w Płocku na potrzeby Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (dane dotyczące WNEI).

1. Wybrane aspekty motywów wyboru studiów w ujęciu literatury przedmiotu

W literaturze polskiej i zagranicznej można znaleźć wiele opracowań, gdzie poruszany jest problem motywów wyboru uczelni, a także procesu podejmowania decyzji dotyczących tej kwestii przez przyszłych studentów. Analizy prowadzone przez różnych autorów pokazują, że czynniki te rozpatrywane są wielowymiarowo.

Można zauważyć, że w badanej literaturze najczęściej rozpatrywane są trzy podstawowe aspekty wyboru ścieżki edukacyjnej [Grygiel i in., 2010, s. 8 - 10]:

- społeczno – psychologiczny - bada się m.in. takie czynniki, jak oferowane przez uczelnie kierunki studiów, położenie uczelni, wpływ rodziny i kolegów na podejmowaną decyzję, czy też koszty studiowania;

- socjologiczny – badany jest wpływ statusu społecznego na rozwój aspiracji edukacyjnych oraz nierówność w dostępie do edukacji na poziomie szkoły wyższej;
- ekonomiczny – decyzje o wyborze uczelni analizowane są w kontekście inwestycji w przyszłość, przy założeniu, że kandydaci swe decyzje opierają na porównaniu kosztów i korzyści wynikających z podjęcia studiowania na konkretnej uczelni.

Z kolei Marek Pawlak i Kalina Grzesiuk [Pawlak i Grzesiuk, 2014, s. 94 – 95], na podstawie literatury zagranicznej, wyodrębnili trzy etapy procesu wyboru studiów. Skoncentrowane są one, w zasadzie, na analizie czynników wpływających na podejmowanie decyzji i działaniach kandydatów w poszczególnych fazach.

W fazie pierwszej badane są decyzje podejmowane przez uczniów szkół średnich, dotyczące dalszej ścieżki kariery, a w konsekwencji wyboru kierunku studiów. Najważniejsze są tu czynniki społeczno – ekonomiczne, które w określony sposób charakteryzują samego kandydata, jego sytuację rodzinną, a także czynniki o zasięgu regionalnym czy krajowym, wśród których na pierwszy plan wysuwa się specyfika rynku pracy i oczekiwania stawiane przez pracodawców. Te powody stają się główną przyczyną poszukiwań, przez młodych ludzi, preferowanych kierunków studiów, dostępnych uczelni, gdzie niezwykle istotna jest także lokalizacja uczelni oraz przewidywane koszty studiowania. Zdaniem autorów warto zauważyć, że faza ta w dużym stopniu pozostaje poza zasięgiem wpływu uczelni na podejmowane przez przyszłych studentów decyzje.

Pozyskiwanie informacji to drugi etap procesu. Badania literaturowe dowodzą, że kandydaci w pierwszej kolejności wskazują, jako źródło informacji, osoby ze swojego najbliższego otoczenia społecznego, które obdarzają zaufaniem, a więc rodziny czy kolegów. Dopiero później szukają kolejnych sposobów na pozyskanie wiedzy na temat dostępnych dla nich opcji studiowania. Wśród nich znajdują się porady nauczycieli i pomoc doradców zawodowych. Informacje przygotowywane przez same uczelnie stawiane są przez młodych ludzi na ostatnim miejscu.

Faza trzecia – ostatnia – to proces składania dokumentów do jednej lub kilku uczelni. Przez badaczy najczęściej etap ten rozpatrywany jest w oparciu o kalkulację korzyści i kosztów. W opinii kandydatów na studia, korzyści płynące z wyboru konkretnej uczelni to przyszła ścieżka kariery, wynikająca z niej wysokość wynagrodzenia oraz uzyskany prestiż. Koszty natomiast

rozpatrywane są, nie tylko z materialnego punktu widzenia (czesne, zakup książek) lecz z perspektywy potencjału oraz umiejętności samego kandydata i dokonanego przez niego wyboru konkretnego kierunku studiów. Niezgodność może bowiem oznaczać ponoszenie większego nakładu pracy, wydłużenie czasu studiowania poprzez niezaliczone egzaminy, a w konsekwencji poniesienie realnych nakładów finansowych.

Piotr Jarco i Jarosław Wąsiński [2016] zaprezentowali bardzo ciekawe podejście do omawianej problematyki w kontekście hierarchii wartości i hierarchii potrzeb człowieka, które w praktyce są ze sobą silnie powiązane. Zdaniem autorów regulowanie sposobów zaspokajania potrzeb, identyfikowanie, wybór i sposób realizacji życiowych celów oraz kształtowanie samego siebie to tylko kilka funkcji, jakie spełniają wartości w rozwoju człowieka. Podobnie jest z motywami, jakimi kieruje się człowiek – wynikają one z potrzeb i kształtują cele jednostki. Ustalili oni rangę poszczególnych wartości jako wyznacznika udanego życia. Z 15 zaproponowanych przez nich kategorii wartości, m. in. takich jak: materialne, poznawcze, prestiżowe, polityczne, etyczne, badani uznali, iż najważniejsze dla nich jest zdrowie oraz rodzina. Dobra praca i wykształcenie znalazły się odpowiednio na 4 i 6. W wyniku przeprowadzonej przez autorów analizy motywów wyborów studiów okazało się, iż nie stoją one w sprzeczności z hierarchią wartości badanych osób. Najwyższe znaczenie bowiem miały racjonalne motywy: potrzeba poszerzania wiedzy, perspektywa pracy oraz zainteresowania.

Przeprowadzono także badania w zakresie poznania preferencji oraz motywów wyboru uczelni, kierunku studiów, oceny oferty edukacyjnej, w tym zapotrzebowania na kompetencje w kontekście bezpieczeństwa edukacyjnego [Smarzewska i in., 2016], które powinno być zapewnione przez uczelnie w odniesieniu do konkretnego studenta. Uczelnia uwzględniając podmiotowość człowieka powinna stworzyć odpowiednie warunki do nauki, pracy, umożliwić zaspokojenie potrzeb kształcenia, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w rozwoju naukowym, zawodowym i osobistym studenta. Zatem bezpieczeństwo edukacyjne rozumiane jest tu jako rozwój edukacyjny, stanowiący stały element bezpieczeństwa człowieka. Przeprowadzone przez autorów badania potwierdziły zasadność takiego ujęcia problematyki, ponieważ, w grupie badanych respondentów, dominującymi powodami podjęcia studiów wyższych znalazły się zaspokojenie własnych potrzeb intelektualnych oraz zdobycie dobrze płatnego zawodu.

3. Metoda badania i charakterystyka respondentów

Badaniami objęto 391 kandydatów, składających dokumenty na studia do Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku, w latach 2014 – 2016 (trzy roczniki akademickie), którzy wybrali na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Informatyki kierunek Ekonomię (288 badanych) oraz Informatykę (103 badanych). Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety wykorzystywany w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia na Uczelni. Dane opracowane w sprawozdaniu „Identyfikacja potrzeb i oczekiwań kandydatów na studentów w PWSZ w Płocku” poddano analizie. Ze względu na to, iż zadawane pytania miały charakter pytań wielokrotnego wyboru obliczony został procent wskazań każdej odpowiedzi na poszczególne pytanie oraz przeprowadzono test niezależności Chi – kwadrat w odniesieniu do sytuacji zawodowej kandydatów.

W badanej grupie kobiety na kierunku Ekonomia stanowiły 71,5%, natomiast na kierunku Informatyka przeważającą część respondentów stanowili mężczyźni (86,4%), jako miejsce zamieszkania na kierunku Ekonomia 67,4% osób zadeklarowało wieś, w przypadku Informatyki ponad połowa badanych wskazała miasto (56,3%), w obydwu grupach respondentów dominowały osoby do 25 roku życia. Charakterystykę uzyskanej próby przedstawiono w tabeli 1.

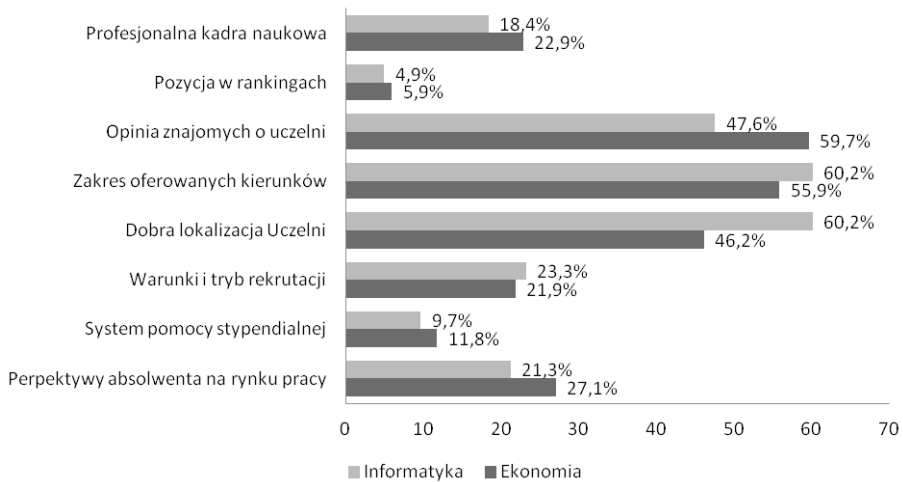
Tabela 1. Charakterystyka respondentów

Kierunek	Ekonomia		Informatyka	
	n	%	n	%
Zmienna				
Płeć				
kobiety	206	71,5	14	13,6
mężczyźni	82	28,5	89	86,4
Miejsce zamieszkania				
miasto	94	32,6	58	56,3
wieś	194	67,4	45	43,7
Wiek				
do 25 lat	271	94,1	101	98
powyżej 25 lat	17	5,9	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania „Identyfikacja potrzeb i oczekiwań kandydatów na studentów w PWSZ w Płocku” w roku ak. 2014-2015;2015-2016;2016-2017 (sporządził: koordynator ds. jakości kształcenia Dr Andrzej Jagodziński).

3. Motywy decydujące o podjęciu studiów w PWSZ w Płocku i wyborze kierunku na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Informatyki

W literaturze przedmiotu istnieje wiele definicji motywu, jednak przytaczając ponadczasowe znaczenie tego słowa za Marią Ossowską [Ossowska, 1958, s. 27 - 38] można powiedzieć, iż jest to działanie celowe, rozumiane zarówno jako czynności zautomatyzowane, ale także jako psychiczny czynnik warunkujący lub też uzasadnienie dokonanego wyboru spośród alternatywnych. Na decyzję o podjęciu studiów może mieć wpływ wiele czynników, poczynając od wyznawanych wartości, sytuacji rodzinnej, poprzez chęć pogłębiania własnych zainteresowań, poszerzania wiedzy, aż do zdobycia dobrze płatnej pracy. Powodami studiowania mogą być również aspiracje edukacyjne rozumiane jako zakończenie pewnego etapu nauki w celu zdobycia konkretnego wykształcenia [Smarzewska i in., 2016, s. 57], czy też aspiracje zawodowe odnoszące się do zdobycia predyspozycji do wykonywania określonego zawodu. Można zatem stwierdzić, że czynników, determinujących wybór uczelni oraz kierunek studiów, może być wiele. Najlepszym rozwiązaniem dla przyszłych studentów byłoby podjęcie studiów zgodnie z ich zainteresowaniami, a w perspektywie podjęcie pracy zawodowej, związanej z tymi zainteresowaniami [Jarecki, 2015, s. 136]. Zapewne miałyby to ogromny wpływ na ich zaangażowanie w kształcenie się i pogłębianie wiadomości. Procentowałyby to nie tylko w zdobywanie wiedzy na zajęciach, ale także nabyciem doświadczenia w czasie wolnym od zajęć. W okresie poza studiowaniem mogliby weryfikować i poszerzać uzyskaną wiedzę. Powstaje zatem pytanie, co skłania młodych ludzi do podjęcia studiów?

Wykres 1. Czynniki mające wpływ na decyzję o podjęciu studiów w PWSZ w Płocku na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Informatyki w latach 2014 – 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania „Identyfikacja potrzeb i oczekiwań kandydatów na studentów w PWSZ w Płocku” w roku ak. 2014-2015;2015-2016;2016-2017 (sporządził: koordynator ds. jakości kształcenia Dr Andrzej Jagodziński).

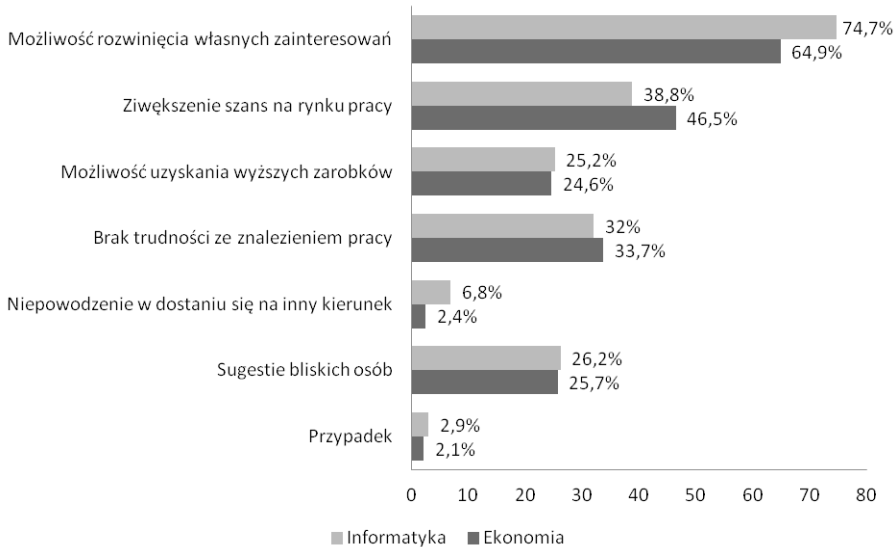
Przedstawione powyżej dane (Wykres 1.) pokazują, że dla przebadanych osób z obszaru nauk społecznych najważniejszym czynnikiem, mającym wpływ na podjęcie decyzji o wyborze studiów jest opinia znajomych o Uczelni (59,7%) oraz zakres oferowanych kierunków i specjalności (55,9%). Następnym wskazanym motywem jest dobra lokalizacja Uczelni (46,2%). Istotna również wydaje się być perspektywa na rynku pracy dla absolwentów kierunku Ekonomia (27,1%). Mniejszy wpływ na wybór studiów ma profesjonalna kadra naukowa (22,9%), jak również warunki i tryb rekrutacji (21,9%). System pomocy stypendialnej jest raczej rzadkim powodem, który kieruje tą grupą badanych (11,8%), a czynnikiem mającym najmniejsze znaczenie jest pozycja Uczelni w rankingach (5,9%).

W przypadku respondentów z obszaru nauk ścisłych analiza wykazała nieco odmienne wyniki. Na tym samym poziomie, czyli 60,2 % znalazły się dwie odpowiedzi: zakres oferowanych kierunków i specjalności oraz lokalizacja Uczelni. W grupie tej opinia kolegów o Uczelni miała trochę mniejsze znaczenie (47,6%) w porównaniu do kierunku Ekonomia. Istotne wydają się tu być warunki i tryb rekrutacji - 23,3% wskazań tej odpowiedzi, a także perspektywy absolwenta na rynku pracy (21,3%). Na kolejnym miejscu zna-

lazła się profesjonalna kadra naukowa dla badanych z kierunku Informatyka (18,4%). Najmniejszy procent odpowiedzi, tak samo jak w przypadku nauk społecznych, padł na system pomocy stypendialnej (9,7%) oraz pozycja w rankingach, zaledwie 4,9% wskazań.

Zatem można wysunąć wniosek, że pod względem wagi czynników decydujących o wyborze uczelni niezwykle istotny w obu badanych grupach okazuje się zakres oferowanych przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Płocku kierunków i specjalności. Skłania to do dalszej analizy czynników wpływających na podjęcie decyzji o wyborze konkretnego kierunku studiów na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Informatyki.

Przedstawione poniżej wyniki badań (Wykres 2.) wskazują, iż dla obydwu grup badanych respondentów, dwa, te same motywy okazały się najistotniejsze przy wyborze kierunku studiów. Na pierwszym miejscu znalazła się możliwość rozwinięcia własnych zainteresowań: dla kierunku Ekonomia jest to 64,9% wskazanych odpowiedzi, dla kierunku Informatyka 74,7% wskazań. Drugim najważniejszym motywem okazało się zwiększenie szans na rynku pracy (Ekonomia - 46,5%, Informatyka – 38,8%). Można zatem stwierdzić, że potrzeba samorealizacji wynikająca z podążania wybraną drogą rozwoju, doprowadzi do podniesienia kwalifikacji i kompetencji zwiększających szansę na znalezienie pracy, zgodnej z zainteresowaniami badanych. Potwierdza to kolejna wskazana przez nich odpowiedź. Uważają, że nie będą mieli trudności ze znalezieniem pracy po ukończeniu wybranego przez siebie kierunku studiów, czy to dla osób z obszaru nauk społecznych (33,7%), czy też ścisłych (32%). Zaskakujące jest, że kolejnym czynnikiem okazały się sugestie osób bliskich dla Ekonomii to 25,7%, a dla kierunku Informatyka 26,2%. Dopiero kolejnym motywem jest możliwość uzyskania wyższych zarobków, co dziwi w nawiązaniu do trzech pierwszych wskazanych odpowiedzi, aczkolwiek różnica do sugestii bliskich, w procencie odpowiedzi, nie jest duża (Ekonomia – 24,6%, Informatyka – 25,2%). Małe znaczenie przy dokonanych przez badanych wyborze miało dla kierunku Ekonomia niepowodzenie w dostaniu się na inny kierunek studiów (2,4%) oraz przypadek (2,1%). Dla Informatyki niepowodzenie w dostaniu się na inny kierunek wskazało 6,8% badanych, a na przypadek wskazało 2,9% ankietowanych.

Wykres 2. Motywy decydujące o wyborze kierunku studiów w PWSZ w Płocku na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Informatyki w latach 2014 – 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania „Identyfikacja potrzeb i oczekiwań kandydatów na studentów w PWSZ w Płocku” w roku ak. 2014-2015;2015-2016;2016-2017 (sporządził: koordynator ds. jakości kształcenia Dr Andrzej Jagodziński).

Można zatem uznać, że kandydaci podejmując decyzje o studiowaniu w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Płocku, kierują się przede wszystkim zakresem oferowanych kierunków przez Uczelnię, czego konsekwencją jest wybór kierunku Ekonomia lub Informatyka na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Informatyki. Najistotniejsze jest dla nich rozwijanie własnych zainteresowań i pasji, które, w opinii respondentów, decydowały o ich edukacyjnych wyborach. Potwierdza to, jak ważne jest dla badanych zdobycie kompetencji, które pozwolą na ich wszechstronny rozwój osobowy, nie tylko przygotowując do dalszej kariery zawodowej.

Wskazywane w badaniach odpowiedzi: zwiększenie szans na rynku pracy oraz łatwość w jej zdobyciu, po zakończeniu kształcenia, pozwalają oczekiwać, że zaangażowanie w studiowanie będzie większe, a poszerzenie wiedzy spowoduje uzyskanie wyższych kwalifikacji, ponieważ swoją przyszłość badani wiążą z ukończeniem konkretnego kierunku studiów i pracą z nim związaną.

Warto zauważyć, że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego [MNiSW, 2016], w informacji o wynikach rekrutacji na studia w roku aka-

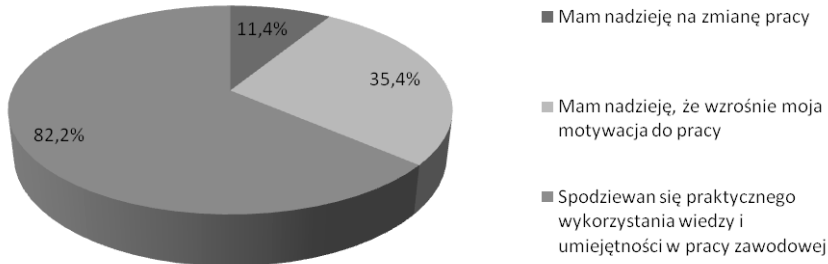
demickim 2016/2017, opublikowało listę 13 najpopularniejszych kierunków studiów, gdzie kierunek Informatyka znalazł się na pierwszym miejscu, zaś Ekonomia na siódmym. Tak więc wybór kandydatów na studia, na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Informatyki, okazuje się być trafny.

4. Oczekiwania oraz sytuacja zawodowa kandydatów na studia a motywy wyboru kierunku studiów

Wydaje się, że w świetle rozpatrywanych powyżej czynników, jakimi kierują się młodzi ludzie przy podejmowaniu życiowych decyzji, warto przyjrzeć się także ich oczekiwaniom po ukończeniu studiów oraz ich sytuacji zawodowej także w kontekście „zatrudnialności”. Pojęcie „zatrudnialności” według Moniki Domańskiej [www2] należy rozumieć jako „zestaw cech i umiejętności dających zdolność do otrzymania i utrzymania satysfakcjonującej pracy” oraz jako „zdolność do samodzielnego poruszania się po rynku pracy tak, by właściwie wykorzystać swój potencjał i uzyskać trwale zatrudnienie”. Zaprezentowane poniżej dane na wykresie 3. oraz wykresie 4. pokazują, że najważniejsze dla kandydatów jest praktyczne wykorzystanie wiedzy i umiejętności zdobytej na studiach w pracy zawodowej (Ekonomia 82,2%, Informatyka 80,6%). Tak więc zdecydowanie można stwierdzić, że badani wskazują na „zatrudnialność”, nie na zdobycie konkretnego zawodu. Uczelnia poprzez wysoką jakość kształcenia, nauczanie przez dobrze wykwalifikowaną kadrę dydaktyczną, organizację praktyk, staże, zagraniczną wymianę studencką ma ich wyposażać w taki zestaw kompetencji (wiedzy i umiejętności) oraz potencjał [www 3], który pozwoli na uzyskanie trwałego zatrudnienia. Podejście to jest niezwykle ważne w świetle kształcenia praktycznego oraz oczekiwań pracodawców, którzy od swych pracowników wymagają nie tylko teoretycznej wiedzy z danego obszaru, ale przede wszystkim jej wykorzystania w praktyce. Warto tu również zauważyć, iż Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku przykłada dużą wagę do kształcenia praktycznego swoich studentów, m.in. poprzez większy wymiar praktyk zawodowych organizowanych w przedsiębiorstwach i instytucjach, gdzie mogą oni zdobywać doświadczenie i wykorzystywać swoje umiejętności w praktyce.

Na kolejnym miejscu oczekiwań znalazła się odpowiedź: mam nadzieję, że wzrośnie moja motywacja do samokształcenia się i podwyższania kwalifikacji zawodowych (Ekonomia 35,4%, Informatyka 35,9%). Wyniki te są optymistyczną prognozą na przyszłość, gdyż kandydaci nie chcą zakończyć

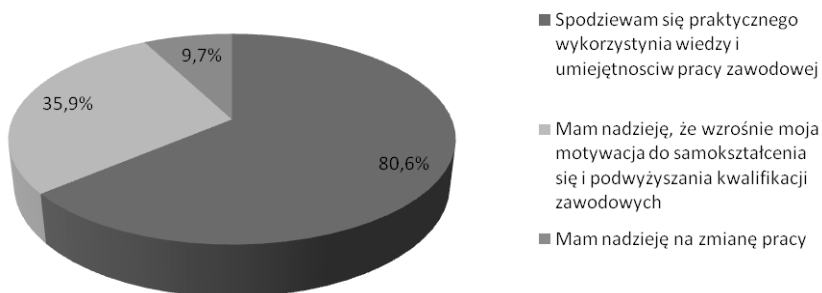
edukacji na tym etapie studiów, ale dalej się rozwijać. Natomiast na ostatniej pozycji badani wskazali, z kierunku Ekonomia 11,4%, a z Informatyki 9,7%, nadzieję na zmianę pracy.

Wykres 3. Oczekiwania kandydatów na studentów kierunku Ekonomia z ukończeniem studiów w PWSZ w Płocku w latach 2014 - 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania „Identyfikacja potrzeb i oczekiwań kandydatów na studentów w PWSZ w Płocku” w roku ak. 2014-2015;2015-2016;2016-2017 (sporządził: koordynator ds. jakości kształcenia Dr Andrzej Jagodziński).

Na podstawie zebranego materiału badawczego można stwierdzić, że motyw wyboru konkretnego kierunku studiów są ściśle związane z oczekiwaniami przyszłych studentów po jego ukończeniu. Możliwość rozwoju własnych zainteresowań i zwiększenie szans na rynku pracy łączy się jako cel sam w sobie z oczekiwaniami kandydatów po uzyskaniu dyplomu, czyli chęcią praktycznego wykorzystania wiedzy i umiejętności zdobytej na studiach w pracy zawodowej oraz chęcią dalszego rozwoju. Pokładają nadzieję w tym, że Uczelnia przygotuje ich do funkcjonowania na rynku pracy i umożliwi podążanie dalszą ścieżką kariery zawodowej.

Wykres 4. Oczekiwania kandydatów na studentów kierunku Informatyka związane z ukończeniem studiów w PWSZ w Płocku w latach 2014 - 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania „Identyfikacja potrzeb i oczekiwań kandydatów na studentów w PWSZ w Płocku” w roku ak. 2014-2015;2015-2016;2016-2017 (sporządził: koordynator ds. jakości kształcenia Dr Andrzej Jagodziński).

W związku z powyższym wydaje się zasadne przeanalizowanie sytuacji zawodowej, w jakiej znajdują się kandydaci oraz istotności jej wpływu na decyzje dotyczące wyboru konkretnego kierunku studiów. Dane przedstawione zostały w tabeli 2.

Tabela 2. Sytuacja zawodowa kandydatów na studentów WNEI w latach 2014 - 2016

Sytuacja zawodowa	Kierunek studiów				Ogółem	
	Ekonomia		Informatyka		N	%
	N	%	N	%		
Pracujący	85	29,5%	9	8,7%	94	24,0%
Bezrobotny	203	70,5%	94	91,3%	297	76,0%
Ogółem	288		103		391	
%	73,7%		26,3%		100%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania „Identyfikacja potrzeb i oczekiwań kandydatów na studentów w PWSZ w Płocku” w roku ak. 2014-2015;2015-2016;2016-2017 (sporządził: koordynator ds. jakości kształcenia Dr Andrzej Jagodziński).

Tabela 3. Test Chi – kwadrat na podstawie danych z tabeli 2

Wyszczególnienie	Wartość	df	Istotność
Chi - kwadrat	17,95	1	,001

test istotny przy $p < 0,05$

Źródło: opracowanie własne

Pomiędzy zmiennymi wykazano istotną zależność, oznacza to, że sytuacja zawodowa kandydatów miała wpływ na podjęcie studiów i wybór kierunku (tabela 3). Wśród badanych przeważającą część stanowili bezrobotni. Na kierunku Informatyka aż 91,3%, a 70,5% na kierunku Ekonomia. Należy tu zaznaczyć, iż Wydział Nauk Ekonomicznych i Informatyki prowadzi studia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym na kierunku Ekonomia, natomiast na kierunku Informatyka kształcenie odbywa się tylko w trybie stacjonarnym. Zapewne stąd większy odsetek pracujących z obszaru nauk społecznych.

Fakt, braku aktywności zawodowej przyszłych studentów, powinien przyczynić się do uświadomienia młodych ludzi, jak ważna jest praca także podczas studiów. W trakcie zatrudnienia, nawet niezgodnego z kierunkiem studiów, nabywają oni tzw. kompetencji „miękkich”, tak bardzo cenionych w obecnych czasach przez pracodawców. Pracodawcy przychylniej patrzą na osoby, które podczas studiów były aktywne [Lenart, 2014, s.125] i nabyły już pewnego doświadczenia zawodowego. Kandydaci na studia, jak omówiono wcześniej, oczekują zwiększenia szans na rynku pracy.

Podsumowanie

Podsumowując przeprowadzoną analizę, można stwierdzić, że przyszli studenci, podejmując decyzję o wyborze uczelni oraz kierunku studiów, kierują się wieloma różnymi względami. Literatura przedmiotu pokazuje, iż czynniki, determinujące decyzje o dalszym kształceniu, mają różne źródła. Czynniki mającymi istotne znaczenie są zarówno cechy indywidualne, hierarchia wartości życiowych, oferta edukacyjna uczelni, korzyści i koszty studiowania, jak również status społeczny i jego wpływ na aspiracje edukacyjne oraz poczucie bezpieczeństwa, jakie powinna zapewnić wybrana uczelnia wyższa.

W kontekście postawionych na początku pytań, można stwierdzić, że osoby podejmujące studia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Płocku, przy wyborze uczelni kierowali się jej lokalizacją oraz opinią znajomych o uczelni. Jednak bardzo istotne znaczenie miał zakres kierunków i specjalności oferowanych przez Wydział Nauk Ekonomicznych i Informatyki. Kandydaci decydując się na kierunek Ekonomia lub Informatyka kierowali się przede wszystkim chęcią rozwijania własnych zainteresowań. Wybór ten nie był przypadkowy, ponieważ swoją przyszłość wiążą z ukończonym kierunkiem studiów. Pragnąc zwiększyć swoje szanse na rynku pracy, będą dążyć do samorealizacji i rozwoju swoich kompetencji, tym bardziej, że wybrany

przez nich kierunek jest zgodny z zainteresowaniami, wzrosnie więc motywacja i chęć do pracy.

Znajduje to potwierdzenie w oczekiwaniach kandydatów po zakończeniu edukacji na poziomie wyższym. Najważniejsze jest dla nich praktyczne wykorzystanie wiedzy i umiejętności, zdobytej na studiach, w pracy zawodowej. Ukończenie kierunku Ekonomia lub Informatyka umożliwi wzrost kwalifikacji i dążenie do dalszego rozwoju, a w efekcie, zdobycie i utrzymanie satysfakcjonującej pracy.

Warto też zwrócić uwagę na niezwykle istotny fakt, iż większa część przebadanych respondentów z obydwóch kierunków studiów to osoby bezrobotne. Miało to ogromne znaczenie na podjęcie przez nich decyzji o studiowaniu na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Informatyki Ekonomii oraz Informatyki. Decyzja ta była racjonalna, a wybrana przez kandydatów ścieżka edukacyjna jest drogą do zatrudnienia i dalszej kariery zawodowej.

Literatura

Grygiel Paweł, Humenny Grzegorz, Rębisz Sławomir, Klimczak Piotr. 2010. *Między motywacją a szarą strefą – formy adaptacji zawodowej absolwentów szkół ponadgimnazjalnych*. Rzeszów: MAX DRUK – Drukarnia Medyczna.

Jarco Piotr, Wąsiński Jarosław. 2016. „Motywy podejmowania studiów pedagogicznych w świetle badań kwestionariuszowych”. *Gospodarka, rynek, edukacja*, vol. 17, nr 2.

Jarecki Wojciech. 2015. „Motywacja przy podejmowaniu studiów wyższych ekonomicznych”. *Annales. Etyka w życiu gospodarczym*, vol. 18, nr 3.

Lenart Jolanta. 2014. „Student i praca. Historia i współczesność”. *Czasopismo naukowe UKW. Przegląd Pedagogiczny*, nr 2.

Ossowska Maria. 1958. *Motywy postępowania*. Warszawa: KiW.

Pawlak Marek, Grzesiuk Kalina. 2014. „Czynniki wpływające na wybór studiów na przykładzie maturzystów województwa lubelskiego”, *Przedsiębiorczość i Zarządzanie*, tom XV, zeszyt 8, część II.

Smarzewska Agnieszka, Melaniuk Ewelina, Szepeluk Adam, Dymicka Agnieszka. 2016. „Bezpieczeństwo edukacyjne w obszarze nauk społecznych”, *Rozprawy Społeczne*, tom X, nr 1.

GUS. 2015. *Szkoły wyższe i ich finanse w 2015 roku*.

MNiSW. 2016. *Informacja o wynikach rekrutacji na studia na rok akademicki 2016/2017 w uczelniach nadzorowanych przez MNiSW*.

Sprawozdanie ogólnouczelniane nt. *Identyfikacja potrzeb i oczekiwań kandydatów na studentów PWSZ w Płocku w roku ak. 2014-2015;2015-2016;2016-2017*

opracowane przez koordynatora ds. jakości kształcenia Dra Andrzeja Jagodzińskiego, (dane dot. Wydziału Nauk Ekonomicznych i Informatyki).

[www1] <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/edukacja/edukacja/szkolnictwo-wyzsze-w-roku-akademickim-20162017-dane-wstepne,8,4.html> (dostęp 6.09.2017 r.).

[www2] http://ekspercibolonscy.org.pl/sites/ekspercibolonscy.org.pl/files/md_zatrudnialnosc_120511.pdf. (dostęp 8.09.2017 r.).

[www3] http://orka.sejm.gov.pl/wydbas.nsf/0/88A01F525FBD1451C1257BD-C002A2C0A/%24File/Studia_BAS_35i-12.pdf. (dostęp 10.09.2017 r.).